

JÜ HUA

Egy déli órán, mikor füttyült az északnyugati szél

A napfény a karcolatlan ablakon át szökött be a székre dobott nadrágszíjamra, míg én derékig meztelen feküdtem a takaró alatt, és a jobb kezemmel éppen a jobb szemem sarkát próbáltam kipucolni, a csipát, ami alvás közben keletkezett. Arra gondoltam, hogy nem lenne jó, ha otthagynám, de durván nekiesni sincs értelme. Kifinomultan pucoltam. A bal szememmel éppen nem csináltam semmit, úgyhogy rápillantottam a nadrágomra. A nadrágomat tegnap este vettem le, mikor aludni tértem, és most már sajnáltam, hogy akkor olyan nemtörődöm módon hajítottam a székekre, veszélyesen lógott le arról a székről, akárcsak a többi ruhadarabom. Most hogy a bal szememmel szemügyre vettem őket, feltámadt bennem a kétely, hogy nem úgy csúsztam-e ki a ruháimból tegnap este alvás előtt, mint ahogy a kígyó veti le a bőrét. A nadrágom és a többi ruhadarabom állapotából erre kellett következtetnem. Ekkor a napsugár a nadrágszíjamra vetődött, ugráló napsugár, akárcsak egy bolha. Aztán vakarózni akartam a dologtalan bal kezemmel, de az csak nem engedelmeskedett, úgyhogy szükségem lett a jobb kezem segítségére.

Valaki kopogott az ajtón.

Először azt gondoltam, hogy a szomszéd ajtaján kopognak, de a hang egyértelműen az én ajtóm felől jött. Megdöbentem. Gondolkozni kezdtem azon, hogy vajon ki kopogtathat az ajtómon. Legfeljebb saját magam, de én az ágyamban feküdtem. Valószínűleg eltévesztették az ajtót. Nem törődtem vele, folytattam a vakarózást. Arra gondoltam, hogy mindig, miután teszek egy kört a szobámon kívül, visszajövök, és a saját ajtómon kopogtatok. Csak akkor veszem elő a kulcsom, mikor már megbizonyosodtam arról, hogy senki sem jön ajtót nyitni. Ekkor úgy kezdett döngeni az ajtó, mintha be akarna szakadni. Tudtam, hogy az a valaki ott kinn nem a kezével kopogtat már, hanem a lábával rúgja az ajtóm, és még el sem gondolkozhattam azon, hogy mit tegyek, az ajtó súlyos puffanással a földre zuhant, összerendeztem a hang hallatán.

Egy szakállas, nagydarab figura állt meg az ágyam előtt, mérgesen üvöltött rám:

- A barátja haldoklik, maga meg csak fekszik itt!

Nem találkoztam még soha ezzel az emberrel, nem tudtam, ki lehet ő.

- Nem gondolja, hogy rossz helyen jár? - kérdeztem.

- Az tökéletesen lehetetlen - válaszolt magabiztosan.

A magabiztossága felébresztette bennem a kételyt, a kételyt, hogy tegnap este nem rossz helyen nyomott-e el az álom. Gyorsan kiugrottam az ágyamból, és kifutottam a szobámból, hogy megnézzem a táblát, amin a lakás száma olvasható, de a tábla az ajtóval együtt a szobámban feküdt, úgyhogy visszafutottam, és megkerestem a földön fekvő ajtón a táblát. Az állt rajta, hogy:

Hongcsiao Hszincun 26-os szám 3. lakás

- Ezt az ajtót rúgta be? - kérdeztem.

- Úgy van - válaszolta.

Úgy látszik, ebben nincs hiba. - Biztosan rossz helyen jár. - mondtam.

Most az én magabiztosságom bizonytalanította őt el. Rám nézett, és megkérdezte: - Magát Jü Huanak hívják, nemdebár?

- Úgy van, de nem ismerem önt - mondtam.

Ezt hallva ismét mérgesen üvöltötte:

- A barátja haldoklik!

- De hát nekem soha sem voltak barátaim! - kezdtem el üvölni én is.

- Badarságokat beszél maga, maga közönséges kispolgár! - meredt rám dühösen.

- Nem vagyok semmiféle kispolgár, ezt a szobámban felhalmozott könyvek is tanúsíthatják, de nem engedhetem meg magamnak, hogy rám erőszakolja a barátját. Mivelhogy ez idáig még nem volt semmiféle barátom. Azonban... - és egy kicsit barátságosabb hangot próbáltam megütni -, azonban a barátjával fordulhat a 4-es lakás lakójához, aki a szomszédom, és aki nek rengeteg barátja van, azt hiszem, nem fogja zokon venni, ha egyel több lesz.

- Mégiscsak az ön barátjáról beszélünk, ne képzelje azt, hogy letagadhatja.

- Közelebb lépett hozzám, mintha egészben akart volna lenyelni.

- De hát kiről is van szó?

Mondott egy nevet, amit még sohasem hallottam.

- Nem ismerem ezt az embert - kiáltottam fel rögtön.

- Maga hálátlan kispolgár! - kinyújtotta a karját, ami olyan vastag volt, mint a lábam, és meg akarta ragadni a hajamat.

Gyorsan az ágy sarkába húzódtam, tökéletesen összezavarodva kiáltottam felé: - Nem vagyok kispolgár, ezt a könyveim is tanúsíthatják. Ha még egyszer kispolgárnak nevez, akkor fel kell szólítanom, hogy tűnjön el innét!

Hirtelen benyúlt a takaróm alá, és hideg erős kezével megragadta a meleg és erőtlen lábamat. Utána kihúzott a takaró alól és a földhöz vágott. - Gyorsan öltözködjék, vagy így viszem el!

Tudtam, hogy nincs értelme tovább viaskodnom ezzel a fickóval, hiszen ötször olyan erős, mint én. Úgy ki tudott volna hajítani az ablakon, mint egy nadrágot. Azt mondtam tehát:

- Ha egy haldokló akar velem találkozni, természetesen öröömre szolgál teljesítenem a kívánságát - mondtam és feltápászkodtam a földről, öltözködni kezdtem.

Így történt, hogy ezen a hihetetlen déli órán, az a nagydarab ember berúgta az ajtómat, és elkísért egy tökéletesen ismeretlen barátomhoz, aki haldoklott. A szobámon kívül erősen fújt az északnyugati szél. Nem volt kabátom, sálam sem, és kesztyű vagy kalap sem volt nálam. Egyszerű, vékony ruhát viseltem, és követtem azt a nagykabátos, sálás, kesztyűvel és kalappal is rendelkező nagydarab embert, hogy meglátogassam ismeretlen barátomat.

Az északnyugati szél úgy fújt végig kettőnk a barátunk lakásáig, mint két falevelet. Láttam, hogy az ajtó körül kupacokban állnak a koszorúk. A nagydarab ember felém fordult, és határtalan keserőséggel mondta:

- A barátja meghalt.

Még végig sem gondolhattam a dolgot, mikor sírás hangos és tiszta hangja ütötte meg a fülem. A nagydarab ember belökött a sírás közepébe.

Egy csoport gyászoló férfi és nő vett körül, részvételi hangon mondták nekem:

- Ne essen kétségbe!

Nem tehettem mást, gyászos tekintettel bólintottam. Mert ekkor már nem volt értelme kimondanom, amit mondani akartam. Gyöngéden vállon lapogattam őket, megsimogattam a fejüket, hogy köszönetemet fejezzem ki biztatásukért. Pár erős férfival még hosszasan és erélyesen kezet is ráztam, és megesküdtem, hogy nem fogok teljesen kétségbe esni.

Ebben a pillanatban egy reszketeg öregasszony jött oda hozzám, patakzotlak a könnyei, úgy ragadta meg a kezem:

- A fiam meghalt.

Azt válaszoltam:

- Tudom, és nagyon sajnálom, túlságosan is hirtelen történt. - Már-már kicsúszott a számon, hogy tegnap a fiával még együtt báméskodtunk a napra az égen.

Megint felzokogott, éles hangjától felállt a szőr a hátamon.

- Ne essen kétségbe! - mondtam. Erre elcsitul, és a kezem fejével törölgette a könnyeit. Aztán felemelte a fejét, és azt mondta:

- Maga se essen kétségbe!

Bólintottam:

- Nem fogok kétségbe esni, de maga is vigyázzon magára! - mondtam.

A kezemmel törölgette a könnyeit, a kezem lett a zsebkendője. Szétkente zavaros, forró könnyeit a tenyeremen. Vissza akartam húzni a kezem, de túl erősen markolta. - Maga is vigyázzon magára! - mondta.

- Vigyázok magamra, mindanyiunknak vigyáznia kell magára. Erőt kell merítenünk gyászunkból - mondtam.

Bólintott, és azt mondta:

- A fiam nem várta meg magát, előbb lehunyta a szemét. Haragszik-e rá ezért?

- Nem haragszom, nem haragudhatok - mondtam.

Megint felzokogott, sírt egy darabig, aztán azt mondta:

- Csak egy fiam volt, de ő meghalt. Mostantól te vagy az én fiam.

Erélyesen visszahúztam a kezem, a saját könnyeimet akartam letörölni vele. De egyáltalán nem voltak könnyeim. Azt feleltem:

- Valójában már régóta az anyámnak tartom önt. - Nem mondhattam mást.

Erre még hangosabban zokogott. Én meg gyöngéden lapogattam a hátát, belezsibbadt a kezem, mire abbahagyta a sírást. Aztán kézen fogva egy ajtó elé vezetett.

- Menjen be a fiamhoz - mondta.

Belöktem az ajtót és beléptem, bent nem volt semmi, egy halott feküdt az ágyon, testét fehér vászon fedte. Oldalt egy szék, mintha nekem készítették volna oda, leültem rá.

Sokáig ültem a halott mellett, aztán felemeltem a fehér vásznat, hogy megvizsgáljam, mégis hogy néz ki. Hófehér arcot láttam, nehezen lehetett volna megállapítani a korát. Nem láttam még ezt az arcot. Rögtön visszahajtottam a fehér vásznat. Ez a barátom, gondoltam.

Így ültem ott, a holttest mellett, akinek arcát most láttam először, és egy pillanat alatt el is felejtettem. Nem akartam idejönni, kénytelen-kelletlen jöttem, és noha a barátom, akit nem szándékoztam megismerni, meghalt, a szívem nem lett könnyebb. Mert az anyja szemében én léptem a helyére. Egy öregasszony, akivel még soha nem találkoztam, és akiről nem tudtam semmit sem, az anyám lett. És noha undorodtam attól, ahogy a kezemet zsebkendőnek nézi, hagytam, hogy törölgesse vele az arcát, és ha később bármikor ismét szüksége lesz a kezemre, megint illedelmesen oda kell nyújtanom neki, mindenféle morgolódás nélkül. Tisztán állt előttem, hogy mit kell tennem. Hús jüanból egy nagy koszorút kell vásárolnom, és gyászruhát öltve kell virrasztanom a halott fölött, legalább egy darabig zokognom kell, és vinnem kell a hamvait, miközben az anyjával körözzünk az utcákon. És miután mindezeket túlestem, minden évben, halottak napján, nekem kell lesöpörnöm a sírját. No meg gyakorolnom kell helyette a gyermeki szeretet erényét... És ami a legsürgősebbnek tűnt, azonnal lakatost kell hívatnom, hogy rendbe hozza az ajtómat, amit a nagydarab ember berúgott. De nem tudtam mást tenni, csak nézni azt a holttestet.

KISS MARCELL fordítása